

Nagyváradai Estilap

Szerkesztőség: Strada Printul Carol
(Szilagi Dezső-utca) 6

Helyes szám ára 2 Leu

Kiadóhivatal: Hegedüs Hirlapiroda
Calea Regele Ferdinand (Rákóczi-ut)

Kidolgozták az új népszövetségi paktumot

A népszövetség tagjainak köteleességei. — Tilos minden támadó háború. —
A fegyverkezések korlátozása

— Az Estilap eredeti távirata —

Gentből jelentik: A Népszövetség tanácsa most dolgozta ki annak az új paktumnak tervezetét, amelyet a Népszövetség legközelebb tárgyalni fog és elfogadása esetén kötelezővé válik a Népszövetség összes tagjaira. A paktum-tervezet amelyet a Népszövetség közgyűlése csekély változtatásokkal elfogadani fog hangzik.

A Népszövetség tagjainak mindenekelőtt kötelezniök kell magukat arra, hogy tartózkodnak mindennemű támadó hadjáratról és minden állam, amely a népszövetségi paktumot aláírja köteles a többi államoknak, amelyeket egy másik állam esetleg megtámad, a lehetőség szerint segítségére sietni. A Népszövetség feladata az, hogy a segítség leghatásosabb módját megállapítsa. Minden deffenzív természetű szövetséget tudatni kell a Népszövetséggel, amely egy támadás esetén ezt a szövetséget így felhasználhatja. A Népszövetség tagjai kötelezik magukat arra, hogy közreműködnek egy általános lefegyverzési akcióban és csak olyan hadsereget tartanak, amely az állambiztonsági célokat kielégíti. A tartható hadsereg létszámát a Népszövetség állapítja meg az illető állam meghallgatásával és a statisztikai adatok figyelembevételével. A leszerelést azután az illető államok kötelesek a létszámmegállapítást követő két esztendőn belül végrehajtani. A szerződő államok kötelezik magukat hogy az európai kontinensen kívül eső akciókat anélkül támogatják. A támadó államot a Népszövetség minden esetben a hadjárat összes költségeinek megtérítésére és jóvátétel teljesítésére fogja kötelezni. Ezt a szerződést olyan államok is aláírhatják, amelyek nem tagjai a Népszövetségnek, de csak abban az esetben, ha a Népszövetség tagjainak kétharmad része ehhez hozzájárul.

A szerződés az eddig fennálló szerződésekből fakadó jogokat és kötelezettségeket nem érinti. A fegyverkezés állását öt évenként a Népszövetség revideálni fogja. A szerződés 15 évig marad érvényben.

vényben és automatikusan egy-egy évre megújul. Mindazon államokra nézve, amelyek nem mondják föl.

A Népszövetség összes tagjait felhívja, hogy ezt a szerződést annak elfogadása esetén írják alá, de semminemű retorziós intézkedésekre nem gondol azokkal az államokkal szemben, amelyek a szerződést nem írják alá.

zódást annak elfogadása esetén írják alá, de semminemű retorziós intézkedésekre nem gondol azokkal az államokkal szemben, amelyek a szerződést nem írják alá.

A magyar emigránsok elleni vádirat külpolitikai vonatkozásai

Dühös a magyar igazságügyminiszter

— Budapesti tudósítónk távirata —

A magyar emigránsok elleni vádiratot dr. Nagy Emil igazságügyminiszter magához kéréste és az ügyről a Nvolcrai Ujságban nyilatkozott:

— A vádiratot a szombaton megjelenő lapokban olvastam. A vádirat olyan külpolitikai megállapításokat tartalmaz, amelyek szerintem nem helyesek. A miniszterelnökkel megállapodtam, hogy a büntető ügyi természetű megállapítás megmarad, de a külpolitikai

eszmefuttatás, amely bírósági vádiratba nem való kihegyandó.

Friedrich István parlamenti leteleplő beszédével kapcsolatban a Reggel című lap tegnap azt az értesülést közölte, hogy az igazságügyminiszter a bankoktól titoktartás mellett kapott jegyzéket átadta annakidején Friedrichnek, akinek ilyenformán állott módjában leteleplő beszédét elmondani.

Megegyezett a francia és német nagytőke

A Krupp-művek francia részvényesei.

Krupp von Bohlen kiszabadul a börtönből

A L'Indépendance Roumain párisi tudósítója rendkívül szenzációs tudósítást közöl Krupp és Loucheur, szóval a német és francia nehézipar folyamatban levő tárgyalásairól. E szerint ez év júliusának elején a Krupp-művek igazgatósága közgyűlést tartott. Ezen az ülésen az igazgatóság bejelentette, hogy a régi vállalat feloszlik és a Krupp-műveket öt új részvénytársaság veszi át. Az első részvénytársaság a Friedrich Krupp A. G. Berlin székhellyel hét szénbányát vett át. A második részvénytársaság 37 ércbányát vett át. Ez az új részvénytársaság Betzdorffban székel.

A közgyűlésen az igazgatóság közölte, hogy az átalakulás azért vált szükségessé, hogy a vállalatokban angol és francia tőke is részesedhessék. Már he-

ttel ezelőtt történt meg a találkozás a Krupp-művek képviselői és a francia Schneider-Creusot-koncern delegátusai között.

Mivel azonban Schneiderék nem messzemenő követelésekkel léptek fel, a Krupp-művek képviselői a francia nehézipar másik két hatalmasához, de Wendelhez és Loucheurhoz fordultak. A Wendel-Loucheur-csoport a fentebb említett két részvénytársaság részvényeinek 25 százalékát vette át. Az ugynevezett nagy részvények Krupp Margarete, Krupp Berta és Wilmski Barbára asszonyok birtokában vannak. Az ugynevezett kis részvényeket a munkások számára hozsátották ki. A munkások akkor ezeket a részvényeket teljes értékben vették át. Mostan

a Krupp-művek igazgatósága elértéktelenedt márkákkal visszavásárolta ezeket és átadta a franciáknak.

Mig azonban a munkások a részvénytársaságok alapszabályai szerint a közgyűléseken nem bírtak szavazati joggal, addig a Wendel-Loucheur-csoport részt fog venni a vállalatok vezetésében.

Dr. Nagy Emil igazságügyminiszter

a cikket páratlan aláírási kötelességnek tartja, amelyet ha nem miniszter lenne korbáccsal főtörölna meg.

A lép ellen megindította a büntető eljárást.

MAI ZÜRICH NYITÁS:

BERLIN	0000190
NEWYORK	554
LONDON	2530
PÁRIS	3075
MILANO	2360
PRÁGA	1620
BUDAPEST	003
BUKAREST	250
BÉCS	0007775

NAGYVÁRADAI ÁRFOLYAMOK

MAGYAR KORONA	145
MÁRKA	250
OSZTRÁK KORONA	295
CSEH KORONA	715
FRANCIA FRANK	1425
SVÁJCI FRANK	4550
DOLLÁR	236
FONT STERLING	1100
LIRA	1020

ben épügy, mint az az angol részvénytársaság (az orosz-ázsiai társaság), amely viszont két másik Krupp-részvénytársaságnál vállalt érdekeltséget.

A német nagytőkés tehát megegyezett a francia és angol kapitalistákkal.

Ennek eredményeként a Krupp-művekben a passzív rezisztencia lassankint megszűnik. Mikor július 18-án a francia csapatok a düsseldorfi Rheinmetall-műveket megszállták, a munkások azonnal sztrájkba léptek. Erre az igazgatóság a francia parancsnoksággal egyetértésben közölte a munkásokkal, hogy aki nem dolgozik, az nem kapja meg a bérét. Krupp von Bohlen und Halbach ugyan még börtönben van, a francia nagyiparosokkal azonban már megegyezett, kérésre tehát, hogy legközelebb kiszabadul és megszállás oda, a leghatalmasabb német nagyiparos együtt fog működni a németellenes nagytőkével.

Teljes csődbe jutott a német márka

Deviza nincs. — A bankok nem tudnak fizetni.

— A berlini élet számokban

Berlini tudósítónk jelenti: Annak a nézeteltérésnek, amely Franciaország és Anglia között a Ruhr-kérdésben napról-napra nő, Németország nem sok hasznát látja. Vannak ugyan tulzott optimisták, akik meg vannak győződve róla, hogy előbb-utóbb létre kell jönnie Anglia körül az új szövetségnek, amelynek titkos szövevényeit a háttérben máris fonogatják. Az optimistákat azonban erősen lehűtötte a legújabb hír, amely szerint

az angol font 30 millió márkáig emelkedett, a dollár pedig elérte a 7 millió márkás árfolyamot.

Az optimisták táborában — csak úgy, mint a tudalón — a „Los von Mark!” lett urrá, mindenki egyformán igyekezett megszabadulni márkájától.

Németországban a komoly politikusok és nemzetgazdászok meg vannak győződve róla, hogy a márka katasztrófális leromlásának kizárólagosan külpolitikai okai vannak és éppen ezért

a márka teljes elértéktelenedése sem becsületes munkával, sem pedig bármilyen pénzügyi manőverrel meg nem akadályozható.

Mindazonáltal nem lehtne állítani, hogy akár a vezetők, akár pedig a tömegek elcsüggednének. Mindenki igyekszik kötelességét teljesíteni, munkáját elvégezni, mert bizik benne, hogy bármilyen súlyos is legyen a mai helyzet, ez nem végleges állapot.

A nagyobb baj azonban az, ami mára szomorúan derült ki: még az elértéktelenedett márkából sincs elég.

A legnagyobb bankok pénztárainál ma hiába jelentkeznek az üzletfelek, erőstökéjük tekintélyes nagy vállalatok egyáltalán nem tudtak pénzt kapni, mert a birodalmi bank a legnagyobb bankoknak naponta legfeljebb kétszáz utalványt vált be, holott ezer is kevés volna. Hamburgban az egyik legnagyobb bank tegnap délelőtt bezárta a pénztárt.

A devizaforgalom teljesen megszűnt, bár vásárlók tömegesen jelentkeznek.

de idegen fizetési eszközöket sem a birodalmi banknál, sem más pénzintézeteknél, vagy más áruforgalomban nem lehet kapni és ilyen körülmények között a külföldi devizák és valuták árfolyamai csak névlegesek.

Az élet elviselhetetlenül drága Németországban,

az árak óráról-órára emelkednek, a valuta nem is valuta többé.

Tavaly ilyenkor 500 márkába került egy pár cipő, ma hatszázezerbe kerül egy öltözet ruha ára tavaly kétezer márká volt, ma két és félmilliót elkernek érte. Múlt évben 120 márká volt egy

férfialap, négyszáz márká a férfiling, most mindkettő legalább egy félmillióba kerül. Ugyanez a helyzet a női divatcikkekben is.

Az élelmiszerek közül ez év januárjában egy kiló vaj 2000, a disznózsír 2400 márkába, a tojás 65, a liszt kilója 500 márkába került.

ma 140.000 márká a zsir, 3000 a tojás, 30.000 a liszt ára.

Meg kell azonban jegyeznünk, hogy a zsir, vaj, tojás még ezek mellett a horribilis árak mellett sem kapható.

Julius elseje óta egy vasuti ór mástól milliót,

a vonatvezető két és felet, egy miniszteri titkár hármát, a miniszteri tanácsos hétmillió havi fizetést kap.

Azért, ha számításba vesszük a dollár mai árfolyamát, mindezenetre szomorúan komikus számokat kapunk, mert kiderül, hogy a miniszteri tanácsos egy dollárt — a vasuti ór pedig körülbelül husz amerikai centet keres havonta.

Parlamenti körökben a márka árfolyamának újabb nagyarányú csökkentése folytán ismét rendkívül feszült a hangulat. A mai helyzet olyan, hogy valminek azonnal történnie kell, mert Németországban a gazdasági forradalom már dúl. És ezzel számolni kell.

Ha nem tudsz már várni rám, eredj férjhez...

Biharmegyei fogoly bus levele Szibériából
Hodor prefektus figyelmébe

A fekete fejkendő asszony, aki tegnap délután bekopogtatott a szerkesztőségbe, alig tudta mozgatni a száját. Látszott rajta, hogy társait rettenetesen megtört lehetett... Valami háttartalan fájdalom ült az alig harmincesztendő nő arcán, amelynek vonásait már is mélyre szántotta a gond.

— Az uram... — fakadt ki — de rögtön elcsuklott szava —

— Az uram... — kezdte még egyszer, s a szeme szögletében könny ült. Aztán csak állt csak lehajtott fejjel bocsánatért könyörögve, mint kegyes emlékeink közt Magdolna...

— Mi van hát az urával? — kérdeztük pár pillanatnyi mély csend után.

Az asszony összeszedte magát. Könnyeit letörölte, aztán kék-karton blúzába nyúlt, akom bakomokkal teleirt piszkos szürke levelet húzott elő.

— Ezt küldte az uram Szibériából. Oda van kilenc esztendeje. Nem tud hazajönni, pedig az oroszok eresztenék.

Elvesszük tőle a borítékot. Dienes Károlynénak szól Bihar megye, Szentjánosra.

— Én vagyok az a Dienes Károlyné — magyarázza.

A boríték hátsó oldalán cirilbetűkkel a feladó címe. Egy elmosódott orosz bélyegző és a cári Szent-Oroszország bélyegei, fölülbélyegezve a szovjet ötagú csillagával. Hatalmas vonalozott papír a levél, amelyen primitív betűkkel de nagyon értelmesen ír a szentjánosi földműves, egykori 37-es baka a messze szibériai steppén kinőtt kisvárosból, sokezer kilométer távolságtól ittélő párjának. Ime a szibériai irás:

Kelt levelem 1923 évben június 26-án! Szerető kedves feleségem, tudatom veled, hogy azt a levelet, amelyet Pütkösd első napján írtál, megkaptam június 22-én, amely engem nagy szomorú gondolatban talált. De, amikor a postás hozzám bekopogtatott, akkor, mintha nem is gondolkoztam volna, örökönyekkel és reszkető kezekkel ragadtam ki kezéből azt a levelet, amely nekem volt címezve és váradi bélyegző volt rajta. Azt hittem, kedves feleségem, a szívedet kettévágtam örömeim. De, mikor

felbontottam és elolvastam, újra csak a fájdalom gyötörték. Hiszen, kedves feleségem, én azt ugyanis tudom, hogy már te is ki vagy fogva a türelemből, hiszen 9 év az nem kilenc nap, még az is sok az a kilenc nap a rosszból. De nem tudok semmit se tenni, mert nagyon messze vagyok tőled hisz ne gondold, hogy nekem jól van dolgom, itt a hideg Szibériában, azért nem megyek haza, vagy talán otthon nem tudok megélni és attól félek. Hiszen mikor odahaza voltam, akkor sem voltam én semmiféle munkában a legutolsó, sem korhely, nem voltam és most sem félek attól, hogy ha haza megyek, nem tudnék megélni úgy, mint más emberek. Nem azért nem megyek, hanem azért, mert nem engednek. Nekem minden akaratom az, hogy csak haza juthatnék még egyszer. Csak akkor érezném magamat még egyszer boldognak. De nem tehetem én ahogy a múlt évben megírtam nektek, hogy a karácsonyra haza fogok menni, úgy én el is indultam hozzátok hazajönni, hogy még egyszer meglássalak benneteket. De csak Moszkváig mehettem ottan újra meg kellett regisztráltatni magamat és beregisztráltak és akkor azt mondták, hogy én nem mehetek haza, mert én már román alattvaló vagyok és a román alattvaló foglyokat nem veszi átál Románia, hanem ahelyett azt mondták, ahova akarok menni Oroszországban, akármelyik vidékre állami költségen oda fognak szállítani. Én csak vissza arra a helyre, ahol voltam, kértem így tehát megint csak visszautaztam Szibériába Szemipalatinszkba, mert én már itt meg vagyok szokva és kész helyem várt, elég jó megélhetésem van. Gondoltam magamban, ha már haza nem mehetek, akkor csak ott várom be ahol voltam, hogy már azok a hadifoglyok hazakerülhetnek, akiknek a megyéje Romániához van csatolva.

Irod, hogy még levelet sem kapsz tőlem. De hogy miért azt én nem tudom, pedig én írok majdnem minden hónapban 4 vagy 5 levelet, sajnos drága feleségem hogy már 9 évet töltöttem nélkülöd el ebben a zord hideg Szibériában és még levélben sem beszélhetek veled úgy, ahogy én vagy te akartod. Én is egy évben alig kapok tőletek egy levelet, amely addig is míg másikat kapok megnyugtató. És most kapom talán a legutolsó, amely még nagyobb fájdalmat és nyugtalanságot hozott nekem, hogy miért, mert talán én vagyok az oka annak, hogy még mindig itt vagyok.

Tehát kedves feleségem igyekszem ez évben ha csak tehetem haza tehozód, aki már csak egyedül vár és ha nem bírok hazajutni hozzád ez évben és te tovább már nem tudsz várni, mert már kifogytál a türelemből, akkor csak eredj férjhez, hisz ugyanis vár egy másik, mint ahogy írod. Kívánom Istentől legyen boldog veled együtt kinek odaadod a szíved ha az jobban érdemli szerelmedet, csak arra az egyre kérék, ha te ezt megteszed, hogy ezt nekem ird meg. Levelet nem kérek tőled, hogy írdál mást, csak ezt az egyet. Még nagyon sok írni válok, de többet nem bírok írni, annyira sírok. Tisztelem a kedves szülőket és testvéreimet. Maradok mindnyájatokhoz hű és igaz szeretettel. Isten veled Károly.

Szóltanul meredtünk a szentjánosi szegény asszonvra. Kilenc év! Penelope sorsa már ott leselkednek a ház körül a kérők, pár hold jó föld, bogárhátú kis ház, tarka tehén... És hiába szötte és fejtette fel az egyszerű parasztasszony kilenc éveken át férjtelen életének szürke lelki szemfedőjét, a paraszt Odysseus onnan nagy messziről a tizedik évre igéri megjöttét.

..... de sa már nem tudsz várni... akkor csak eredj férjhez... Kívánom Istentől legyen boldog veled együtt...

Ez a szibériai árva magyar szemünkben most a legnagyobb hős.

— Tessék kitenni az uiságba, hogy hozzák haza az uramat! Nem bírom... És sokan vagyunk akik nem bírjuk már...

Amikor mindezeket elmondtuk, Hodor prefektus urhoz van egy bátor kérésünk. Most tanácskozik valahol a Dnyeszter mentén egy román-orosz bizottság. Hadifogoly innen Biharból is mint amilyen Dienes Károly bizony nem egy van még Oroszországban. Ezek más okokból nem tudnak hazajönni... Pusztulásból mentett emberi szívek forró hálája jutalmazná a prefektus urat, ha a kormány, illetve az említett diplomáciai bizottság utján Oroszországban rekedt embertársainkat hazasegítené. Hisz szük, hogy megteszi.

A nagyváradi román tanítók levele az Estilaphoz

Szerkesztő ur! E városnak román tanítól méltó felháborodással vettek tudomást a Nagyváradi Estilap f. hó 11-iki számában. Mégis megmarad a lakbérleti hivatal című közlemény azon részéről, mely arról szól, hogy a prefektus urnál a Lakásbérlet Szövetsége nevében dr. Pelle János ur vezetése mellett Zoltán Károly dr., Sarkadi Dénes dr.,

Aranyi Albert és Grósz Géza urakból álló küldöttség a lakásokkal történt visszaélések elpanaszolása során következő kijelentést tette:

— Faluról jött tanítóknak és tisztviselőknak, akik azelőtt egy szoba-konyhás lakásban laktak, amint a városba bejöttek, egyszerre megnőtt az igényük és a szobák lakása erőszakoltak

ki maguknak: ha a lakást megkapták, igyekeztek busás áron eladni.

A fenti urak e megbotránkozató kijelentését megérdemelt gesztussal visszautasítjuk s végtelenül csodálkozunk azon, hogy nem tudják, hogy a törvény régi időtől fogva a legutolsó faluban is legalább két szoba és a szükséges mellékhelyiségekből álló lakást biztosított a tanítóknak, akár román, akár magyar legyen az.

Meglepő, hogy ezek az urak a falusi tanítóról úgy emlékeznek meg, mintha azt kultur tényezőnek nem tekintenék, már pedig hasonló kijelentéseikkel nagyon rossz szolgálatot tesznek a konszolidációnak. Kijelentéseikkel lebecsmérik a tanítói állást s ezáltal kedvét szegik a fiatal generációnak a pályától, mely pedig az emberi haladásnak mégis csak legerősebb támasza.

Jegyezzék meg maguknak ezek azt, hogy a „faluról bejött tanítókat” szent kötelesség szólította a városba. Át kellett venni a román államnak esküt nem tett tanítók helyét, hogy a külföldi fajta lakosság gyermekeiből egymást megértő, becsületes honpolgárokat neveljünk s hogy azok ne maradjanak analfababák.

S ha igazat akarnak tudni a „faluról bejött tanítókat” itteni elhelyezkedéséről, elmondjuk nekik, hogy ez a tanítóság hónapokon át tantermekben s azok folyosóin nyomorgott, vagy a közeli falvakból járt be, míg nagy nehezen hozzájutott egy-egy szerény hajlékhoz. Többen megunva a hánykolódást, eltávoztak és ma is van közöttünk olyan, aki rozoga viskóban s nem társadalmi állásának megfelelően nyert elhelyezkedést. Barátkozzanak meg a fentebbi urak a ténnyel is, hogy a demokratikus Romániában a tanítóság az intellektuális társadalom egyik igen becses rétegét alkotja.

Végül jegyezzék meg maguknak, hogy a tanítóság sem lakással, sem egyéb holmival nem üzérkedik, hanem él annak az ideálnak, melyre minden román tanító predesztinálva érzi magát; s ha netalán előfordult volna bár egy eset is, amiről — hangsúlyozzuk — tudomásunk nincs, még akkor is tudhatnánk ezek az urak, hogy egy erkölcsi testület felsőbb hatósági személy és a közvélemény előtt általánosságban ily diffamáló módon megbántani — nem uridolog.

Szerkesztő ur! Jelen nyilatkozatunk közlését annál inkább kérjük, mert nem célunk hirlapi polémiákba bocsátkozni, hanem törvényes módon megvédeni becsületünket, melyet ok nélküli rágalomokkal beszennyezni meg nem engedünk.

Egyébiránt az alaptalanul megvádolt tanítóság erkölcsi elégtételért felettes hatósága útján keres jogorvoslatot.

Tisztelettel az oradeamarei román tanítók: Firu Nicolau m. p., Muth Julius m. p., Varna Gheorghe m. p., Ples Joan m. p., Epure Emil m. p., Muth Joan m. p., Marusca Constantin m. p.,

Bochis Joan m. p., Pap Joan m. p., Muresan Alexandru m. p., Andru Cornel m. p., Gheorghe Ludovic m. p., Pop Emil m. p., Domocos Teodor m. p., Ratiu

Joan m. p., Chivari Florian m. p., Horvath Joan m. p., Tripon Josif m. p., Abrudan Joan m. p., Marcut Joan m. p., Matea Gheorghe m. p., Pop Joan m. p.

Egy pesti vasárnap

Mit költ egy kis cseléd és mennyit egy siber

Budapesti tudósítónk írja: A régi jó békevilágban kuplék regéltek bizonyos síófoki és hűvösvölgyi kirándulókról, akik porosan, fáradtan tértek haza a mennyei élvezetek után és iták a jó habzó sör, amelynek árát a Meteorologiai Intézet jóslásait remegve leső nyári vendéglőshat ikszel jelzett a címtáblán. A háború óta talán sennaimi változott a kirándulók, a villamosok ugyanolyanok, csak a habzó sör ára sokszorozódott meg, csak a villamosjegy lett 400 korona. Talán sehol egy világárosnak sincsen annyi kirándulóhelye, mint épen Budapestnek. A kirándulás ma már egyáltalán nem tartozik az olcsóbb mulatságok közé, ami mindjárt ki fog derülni, ha egy pillantást vesszünk az alábbi számokra.

A kis cseléd, vasárnap teljes díszbe vágja magát és megy a ligetbe. A vurstliba, a sok nagygyönyör misztikus világába. A kis cseléd megindul és felül egy villamosra: 400 korona. A riadtilen, a szőrös kentaurca, vagy az ágaskodó arabs paripára csak 200 korona leszurkolása mellett lehet felülni, s a kis cseléd felül; sőt még egyszer is, mert amaz egyenruhás nagybajszu lent a nézők között, az első menet alatt még csak nézegeti, s legalábbis 400 korona ára menet kell a megismerkedésig. Utána egy limonádé, amely valamikor egy rézkrajcárba került. Most ez a színes, hallatlan jó ital 150 korona. Ezután jön a hinta. A hinta. A hinta, hol a vurstli trékos Lilioma-i csábitják a kis pesti cselédeket, két menet itt is szükséges egy kis mámorhoz. A két menet ára mámor 300 korona. Az egyenruhás most táncolni viszi, háztartásunk bájos alkalmazottját, aki illemtudóan leszurkolja a tánchelyiség előtt a két személyre járó belépőjegyárát. Ez is 300 korona. Tánc közben, a szünetek alatt, egy magyar csárdás és egy simyódes izgalmai között két korsó sör, amelyet azonban a vansztep után meg kell repetálni. Összesen tehát 4 korsó 1360 korona. És a kis cseléd fizet, mert hiszen ez ősidők óta így szokás a Zöld vadász környékén. Hogy a sör jobban csusszék, öt darab sós kifli, ami bizonyosan meg sem kottyan így kettesben, pláne, ha az egyik egyenruhát visel. Haza felé már nem kell villamos, a kapualjában egy kis trécselés, azután kapupénz, szerénven 50 korona. Ez a cseppnyi mámor 1700 koronába került, s a kis cseléd remegve gondol a jövő vasárnapra, amikor feltétlenül kell, hogy 2500 korona jusson két jól sikerült gyorsfényképre is, amelyet még mindig a híres Helfgott bácsi készít a vurstli szerelmeseiről.

A siber, akinek felesége Siófokon lila pizsmában jár a strandon, autón, rándul le vasárnap

és az autóért oda-vissza csekély 300.000 koronát fizet. A feleségének egy szerény csokor 30.000 korona, a család reménységének és büszkeségének egy homokjáték, ásóval, kapával 20.000 korona, kis csomag cukorka az asszonynak és a gyereknek 15.000 korona, ötven darab türelhető cigarettá 15.000 korona. A háztartási alkalmazottnak, aki már egyhuzamban hat hónapja szolgál náluk, szintén illik valamit venni, valami olcsót, például egy klottkötényt 15.000 koronáért. Ha pedig már hajnalban az ember autón megy Siófokra, megveszi az összes képes és napilapokat, mindössze 5000 koronáért. A reggeli a viszontlátás örömeit élvező családdal 6000 korona, tízórai a strandon pizzamában, zeneszó mellett 4000 korona, ebéd zeneszó nélkül, némi mérgeledéssel 25.000 korona, uzsonna, tekintettel a Pestről azóta beérkezett rossz magánforgalmi hírekre, csupán 5000 korona, vacsora az asszonnyal, estélyi ruhában egy kis pezsgővel, csak 50.000 korona. Mivel pedig illik a bárba is megjelenni, némi koantró és más szeszek kóstolása 25.000 korona, mivel pedig az asszony nagy zenebarát, elzongoráztatja a népszerű zongorahumoristával a legújabb simit, s ezért legalább 10.000 korona tiszteletdíj jár, tehát ezt is le kell szurkolni. Ezután már nem jön semmi, ami pénzbe kerülne. Egy szerény siber vasárnapja így is félmillió korona Siófokon. De ha autón megy Siófokon egy millió korona. Azért mondjuk szerény, mert van olyan is, aki ilyenkor még egy kis repülőgépkirándulást is tesz a Balaton felett, de erről még a mi félmilliót költő siberünk is azt mondja: „Nem fogja jól végezni...”

Jelentkezzenek az utielekért!

Starrak kapitány az utlevélsztály főnöke felhívja az alább felsorolt utlevéltulajdonosokat, hogy már kész utleveleiket annál is inkább vegyék át, mert a hivatal elkallódás esetén nem vállal értük elelősséget. Utleveleiket a következők vehetik át: dr. Cziffra Kálmán, Bartsch Ernő, dr. Wechsler Iván, dr. Schwartz Illés és neje, Anca Helén, Büchler Mór, Gehlan Péter, Auer Kálmán, Trautner József, Hegedüs Ernő, Keszler Róza, Kis András, dr. Farkas István, Bátyi Vilma, Sebestyén Ernő, Sarkadi Albert, Grünfeld Albert, Horbáth József, Werner Zoltán, Gitye József, Tatay Ambrózy, Relics János, Berkes József mérnök, Ráczy Károly, Friedmann József, dr. Abcrlé Ottóné, Kepes Helén, Feldmann Bernát, Floruca Virág, Róna Jenő, dr. Mayer Sándor, Kerecs

Andor, Szegi Jolán, Kelemen László, Jakobovits Mór, Lobermayer Gyula, Erdélyi Giza.

Egy szökevény szerelmes pár gyanus eltűnése

Bukaresti tudósítónk távirata

Galacból jelentik, hogy szerdán este odaérkezett Csernovicból egy fiatal zsidóleány: Maria Weissmann barátjával, akivel együtt szökött meg Bukovina fővárosából, hogy Galacban hajóra szálljon, Palesztina felé. A Balabau-utca 53. számú házban szálltak meg. Másnap a fiatal szerelmesek eltűntek otthonról. A házigazda feljelentést tett a rendőrségen, ahol megindították a nyomozást.

Annyit már sikerült megállapítani, hogy kevéssel az eltűnés előtt két fiatalember jelent meg a szerelmes párnál és arra hivatkozva, hogy ők detektívek, felrendelték a férfit is, a nőt is egy házba, amelyről azt mondták, hogy ott a rendőrség. Ezzel kapcsolatban a galaci rendőrség tegnap letartóztatott két ukrán menekültet, akikről azt sejtik, hogy valami közük van a fiatal szerelmesek gyanus eltűnéséhez. A nyomozás folyik.

Eladó

komplett lakásberendezés

amely áll ebédlő, háló, url- és szalonból, teljesen új, továbbá

rövid zongora, valencol tükör

Rákóczi-ut 30 jobbra, Szász

Fehér, szürke, fekete róka boák kaphatók

Szász Anna

Rákóczi-ut 30, jobbra

Naponta f. l. s.

tengeri moslák

kapható a

Löblé szeszgyárban

TEMESVÁRI SÖR

külön klasszist képvisel

Anglia szenzációs állásfoglalása

Az angol válaszigjegyzék jogtalannak tartja Ruhr-megszállást

— Az Estilap eredeti távirata —

Most került nyilvánosságra a jegyzék szövege, amelyet az angol kormány a francia és belga jegyzékre válaszul küld. Az angol jegyzék tartalma a következő:

— A francia kormány azt kéri, hogyan tervezi az angol kormány a pártatlan szakértői bizottság összetételét? Az angol kormány nézete az, hogy a bizottság döntései annál értékesebbek, minél szélesebb körű az összetétele. Az angol kormány szívesen látná a bizottságban olyan hatalmak képviselőit, melyeknek igényük van jóvátételre, továbbá az

Egyesült Államokét, valamint olyan hatalmakét amelyek a legutóbbi háborúban nem vettek részt. Kíváncsinos volna Németország részvétele is

A francia-belga jegyzék vitatja annak az angol álláspontnak helyességét, hogy a szövetségeseknek érdekükben áll

Németország összes kötelezettségeinek olyan megállapítása, melyet a német kormány méltányosnak ismerne el.

Az angol kormányt az a megfontolás vezeti, hogy az önként vállalt kötelezettség a gyakorlatban más alapon áll, mint olyan, amelyet kényszerítő hatás következtében írtak alá. Az angol kormány kifejezte készségét, hogy hajlandó csatlakozni a Németországnak adandó jótanáchoz, hogy haladéktalanul vonja vissza a rendelkezéseket, amelyek a passzív ellenállást fokozzák. Másrészt azonban

nem irhatja alá azt a következtetést, amely a német passzív ellenállás feltétlen feladására irányul.

A francia és belga kormány álláspontja az, hogy a Ruhr-megszállást a versaillesi szerződés alapján hajtják végre. Ezzel szemben az angol jegyzék kifejti, hogy

Nagy-Británia legelső jogász szaktekintélyei véleményükben kijelentették, hogy a versaillesi szerződés nem hatalmazza fel a Ruhr-akcióra a franciákat és a belgákat.

Az angol kormány ennek ellenére, hajlandó a kérdést a hágai nemzetközi törvényszék, vagy egy másik döntőbíró elé terjeszteni.

A francia és belga kormány ezt hangoztatja, hogy ha Anglia is csatlakozott volna a Ruhr-megszálláshoz, akkor nem keletkezett volna passzív ellenállás és a jóvátételi fizetések könnyebben befolytak volna. Az angol kormánynak azonban — így szól a válaszigjegyzék — egyrészt

a Ruhr-megszállás jogtalansága, másrészt annak praktikus értékére való tekintettel nem volt módjában a megszállásban résztvenni.

Az angol válaszigjegyzék a londoni sajtóban nem talált kedvező fogadtatásra.

Száz százalékkal drágul a magyar vasút

A teheráru forgalom 150 százalékkal lesz drágább

— Budapesti tudósítónk távirata —

A magyar államvasutak igazgatósága hivatalosan közli, hogy a változott gazdasági viszonyokra való tekintettel a tarifák újabb emelését határozta el.

A személydijszabás 100, a podgyászdíjszabás 60, az express, gyors és teheráru forgalomban pedig 150 százalékos emelést

Sürgős ankétet hív össze a magyar kormány a drágaság miatt

A magyarországi áremelkedések következtében Bethlen miniszterelnök elhatározta, hogy az árdrágító visszaélések megállítására ankétet hív egybe.

A miniszterelnök Horthy

lést volt kénytelen elrendelni

az üzleti hiány kiküszöbölése érdekében.

Az áruforgalomban a 150 százalékos emelést nem hajtották végre azokra az élelmiszerekre vonatkozólag, amelyeket Budapestre szállítanak.

A MAV tarifaemelése augusztus 21-én hajnalban lép életbe.

Miklós kormányzót is részletesen tájékoztatta a legutóbbi napok eseményeiről.

Vass népjóléti miniszter színtén audiencián jelent meg a kormányzó előtt.

Oriási hausse a pesti tőzsdén

Ismét bekapcsolódott a spekuláció

A budapesti tőzsdén nemcsak a vidéki és külföldi megbízások tömegének lebonyolításai idézték teljesen megszilárdult irányzatot, hanem a spekuláció is bekapcsolódott újból a játékba. A hangulat változatlanul szilárd annak dacára, hogy a korona árszabása ma egy felponttal magasabb volt, mint az előző napokon.

A nehéz papírok iránti kereslet óriási arányokat öltött. A papírok tulajdonosai ma még jobban tartózkodtak részvényeik piacradozásától mint az előző napokon. A sokszor 30-35 százalékos áruugrások a tőzsdetitkárokat az üzletkötések felfüggesztésére kényszerítették. A felfüggesztések után újabb erőteljes áruugrások állottak elő, úgy hogy a legtöbb favorit papír kötés nélkül megkúszott, te. megháromszorozta a legutolsó záróárfolyamot.

A tőzsideő későbbi folyamán egy pillanatra megállt az árfolyamok ugrásszerű emelkedése és tízenkét óra után újból a vásárlók voltak túlsúlyban és élénk érdeklődés közben úgy az ártírázs, mint a helvi értékek újabb jelentős árverességre tettek szert. Favoritpapírok: a Georgia, Első Hazai, Zalai, Borsodi-szén és Nova.

A gabonátőzsdén a kínálat tartózkodóbb volt és az üzlet nehezen alakult ki: Buza 84.000, rozs 53.58, új buza 70-72000, zab 74-76.000.

Megszűnt a sztrájk a nagyváradi vasöntődében

Megegyezett a gyár a munkásokkal

A vasöntődei munkások sztrájkja egy hete van már napirenden és tagadhatatlan, hogy némi nyugtalanságot keltett a városban egyrészt ennek az egyre impozánsabban fejlődő üzemnek elnémulása, másrészt az a körülmény, hogy 500 munkás egynapról másnapra kenyér nélkül marad. Szerencsére, tegnap este sikerült a munkaadó és a munkásság között az egyetértést megteremteni és ma reggel ismét megindult a munka a halmás műhelyekben.

Hogy a munkásság visszatért munkájához, az elsősorban Wassner Jánosnak, az elbocsátott bizalmiférfinak — aki miatt tudvalevően a sztrájk kitört — érdeme, Wassner ugyanis felkérte a vele szolidaris munkáso-

kat, hogy tovább ne hozzanak áldozatot érte és álljanak munkába. Minthogy Wassnernek az elsőfoku iparhatóság tegnap kihirdetett ítélete megerősítette az elbocsátást és két heti felmondást ítelt meg. A gyár az

Kinevezte a prefektus a lakáshivatal új vezetőjét

A lakáshivatal, helyesebben a lakáshivatal elnöki állása körül támadt hullámok ma délelőtt véglegesen elsimultak.

Dr. Hodor Viktor prefektus átiratban közölte dr. Bucico Károli polgármesterrel, hogy a hivatal eddigi vezetőjét Fildán Józsefet felmenti állásától és az ügyek vitelével Gherlan János

erre az időre járó összeget kifizette, emellett két heti szabadságidőre járó munkabért is juttatott neki. Egyben ünnepélyesen kijelentette a gyár igazgatósága, hogy a munkássággal szemben nem fog retorziót alkalmazni. Ilyen előzmények után a munkásság ma reggel visszatért a gyárba.

Mint értesülünk Wassner János rövidesen Franciaországba megy munkát keresni.

Az új német kormány

— Az Estilap eredeti tudósítása —

Stresemann Gusztáv lett az új német kancellár és valószínű, hogy az új kormány ma este bemutakozik a parlamentben.

A parlamentarizmus történetében pártatlan eset a Stresemann-kormány kinevezése. Cuno ugyanis még nem mondott le, de Stresemann már átvette a kancellárságot. Cuno kijelentette, hogy csakis plénum előtti szavazást fogad el a szocialisták bizalmatlansági szavazata nem kötelezi lemondásra. Miután a parlamenti polgári munkaközösség vezetői a birodalmi elnöknél javasolták, hogy jelölje ki Cuno utódát, amit Ebert elnök azonnal megtett. A legérdekesebb az, hogy Stresemann megbízása után még összeült tanácskozási este 8 órakor a Cuno-kabinet és itt elhatározta lemondását, viszont Stresemann kinevezése már délután 5 órakor megtörtént.

Kinevezése után Stresemann így nyilatkozott:

— Nem tekintek vissza a múltba, csak a jövőbe. Ebert elnök megbízott, hogy szelesebb alapon alakítsunk kormányt, amihez az összes pártvezérek hozzájárultak. Pártom, a német néppárt felhatalmazott a kabinetalakítás vállalására.

Az új kormány tagjai a következők:

Helyettes-kancellár és újabb építési miniszter: Schmidt Róbert volt birodalmi miniszter;

Munkaügyi miniszter: Braun dr.

Belügyminiszter: Solmann képviselő;

Közlekedésügyi miniszter: Oeser;

Pénzügyminiszter: Hilferding dr.

Hadügyminiszter: Gessler dr.

Igazságügyminiszter: Reberich;

Közélelmézésügyi: Lufter dr.

A külügyi teendők ideiglenes ellátására a kancellár kapott megbízást.

